

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5005 ภายใน 5666
โทรศัพท์/โทรสาร 0-2258-0311

ข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับประจำวันพุธที่ 6 เดือนธันวาคม พ.ศ.2549 หน้า 7

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ได้ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

แต่ "ในหลวง" ด้วย "วิถีพอเพียง"

โดย กาญจนรัตน์ ทวีศักดิ์* โรงเรียนวังไกลกังวล

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามกระแสพระราชดำรัสของในหลวง ที่คุ้นหูคนไทยมานานกว่า 25 ปี เพิ่งถูกกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของชาติในปี พ.ศ.2550-2554 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และเป็นนโยบายของรัฐบาลในปีนี้

จึงถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่คนไทยทั้งชาติควรร่วมกันเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจจนเกิดปัญญากระจ่างแจ้ง เกิดความซาบซึ้งจนนำไปสู่การปฏิบัติทั้งในวิถีชีวิตปัจเจก และวิถีสังคมให้เห็นผลก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ถ้าเราทำความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเริ่มจากคำถามว่า "ทำไมต้องพอเพียง?" เราก็จะพบคำตอบว่าเพราะ "ความไม่พอเพียง" คือ "ความขาดแคลน" เช่น ขาดแคลนทุนทรัพย์ ความรู้ สติปัญญา ความสามารถ คุณธรรมศีลธรรม สุขภาพกาย สุขภาพจิต รวมไปถึงขาดแคลนสิทธิ เสรีภาพ สักดิ์ศรี หรือความภาคภูมิใจในความเป็นมนุษย์

และเพราะถ้า "เกินความพอเพียง" ก็คือ "ความล้นเกิน" ที่ทำลายสมดุล ทั้งสมดุลทางร่างกายและจิตใจ ทางวัตถุและจิตวิญญาณทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

ดังนั้น เราจึงต้องการความพอเพียงเพื่อขจัดความขาดแคลนและรักษาสมดุลทุกด้านของชีวิต สังคม และธรรมชาติ

การสร้างสมดุลดังกล่าวนี้เองคือแก่นของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่นำไปสู่มุมมองใหม่ที่ดีกว่า กล่าวคือ

ตามมุมมองเศรษฐศาสตร์ตะวันตกที่มองเรื่องเศรษฐกิจเฉพาะความต้องการบริโภค กับการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการบริโภค ทำให้มนุษย์มีฐานะเป็น "สัตว์เศรษฐกิจ" ที่มีธรรมชาติเห็นแก่ตัว และใช้ความเห็นแก่ตัวอย่างชอบธรรมเพื่อสร้างทุน-กำไรให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ในสภาพดังกล่าวเราแต่ละคนต่างตกเป็นทาสของความเห็นแก่ตัว เป็นนักล่าทุน-กำไรและใช้กันและกันเป็นเครื่องมือ เพื่อสร้างทุนกำไรให้มากที่สุด

คุณค่าของมนุษย์จึงขึ้นอยู่กับความมีประสิทธิภาพในการสร้างทุน-กำไร

และความสำเร็จหรือความสุขของชีวิตก็คือ การครอบครองทุน-กำไรได้มากกว่าหรือมากที่สุด การแข่งขันที่อาจโหดร้ายจึงเป็นความจำเป็น หรือเป็นธรรมชาติของสัตว์เศรษฐกิจ

ด้วยเป้าหมายดังกล่าวที่แต่ละคนยึดถืออย่างเหนียวแน่น แม้จะสร้างระบบการแข่งขันที่ (อ้างว่า) เป็นธรรมใดๆ ก็ยากที่ "ความเป็นธรรม" จริงๆ จะเกิดขึ้นได้

สิ่งที่เกิดขึ้นจริงคือ มีมหาเศรษฐีของโลกกลุ่มเล็กๆ ที่ครอบครองสินทรัพย์ของโลกเกือบครึ่งก่อน มีมหาเศรษฐีของประเทศที่ครอบครองสินทรัพย์ของประเทศกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ มีประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจที่กดขี่เอาเปรียบประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาด้วยวิธีการต่างๆ

และมีคน ใกล้เคียง จำนวนมหาศาลที่มีชีวิตอยู่อย่างไร้คุณภาพชีวิต ถูกละเมิดศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชน กระจายอยู่ในแทบทุกประเทศทั่วโลก

แต่มุมมองใหม่ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มุ่งสร้างสมดุล การพัฒนาทางเศรษฐกิจต้องถูกนำทางด้วยความรู้ เหตุผลความสามารถที่เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลก ถูกกำกับด้วยหลักประกันความเสี่ยงความไม่ประมาท คุณธรรมและศีลธรรม

มนุษย์จึงไม่ใช่เป็นเพียงสัตว์เศรษฐกิจหรือนักสะสมทุน-กำไร แต่เป็น "สัตว์ประเสริฐ" ที่มีชีวิตอยู่อย่างไม่ขาดแคลน ไม่สิ้นเกินพึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ ชีวิตมีคุณค่าในมิติหลากหลาย มีเวลาให้กับตนเอง ครอบครัวยุติธรรมของธรรมชาติ ศิลปะ บ่มเพาะคุณธรรมศีลธรรม ความสงบสุขทางจิตวิญญาณ เสียดสีและสร้างสรรค์เพื่อส่วนรวม

ความฝันต่างๆ เหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้ ถ้าเป้าหมายของมนุษย์คือ "ความพอเพียง" หรือการสร้างสมดุลทั้ง

ในชีวิต สังคม เศรษฐกิจอำนาจทางการเมือง และสมดุลทางธรรมชาติ

แต่จะไม่มีวันเป็นไปได้ถ้าเป้าหมายของมนุษย์คือความไม่รู้จักพอเพียงหรือ "ความล้นเกิน" ซึ่งจะทำให้โลกก้าวไปสู่หายนะอันเกิดจากความขัดแย้งของฝ่ายขาดแคลนกับฝ่ายล้นเกิน และภัยธรรมชาติอันเนื่องมาจากความเสียสมดุล

จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า เราชาวไทยโชคดีเพียงใดที่มีพระมหากษัตริย์ที่ทรงเป็นอัครราชาปราชญ์ พระราชทานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจทางเลือกแก่คนไทยสังคมไทย หรือแม้แต่สังคมโลก

ซึ่งเป็นทางเลือกที่จำเป็นต่อความอยู่รอด หรือความมั่นคงของมนุษย์ ธรรมชาติและสังคม

ในปีมหามงคลที่ในหลวงครองราชย์ครบ 60 ปี และเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม พุทธศักราชที่ปวงพสกนิกรชาวไทยควรถวายแด่พระองค์ ไม่มีอะไรยิ่งใหญ่ไปกว่าการสร้างการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ลึกซึ้งและแพร่หลาย

จนสามารถสร้างวิถีชีวิตพอเพียง ความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ จนเป็นที่ประจักษ์แก่ชาวโลกว่า

ประเทศไทยคือ "ประเทศแห่งความสุขด้วยเศรษฐกิจพอเพียง"

หน้า 7<